

QUALQUES DADES ESTADISTIQUES REFERENTES A LA MATERNITAT DE BARCELONA

pel Dr. BOI GUILERA

Un fet que segurament a tots haurà cridat l'atenció més d'una vegada, és el no veurer citat mai en l'estudi o quadres estadístics referents a mortalitat i morbiditat puerperal publicats aquí i fora d'aquí; els dades referents a Facultats o Maternitats d'Espanya; això, en gran part, és degut a la nostra negligència i a la poca estima en que tenim tot lo que de nosaltres procedeix.

MATERNITAT DE BARCELONA

Anys	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	
Núm. de parts. .	271	280	284	303	340	333	384	
Mortalitat global	1	0	2	2	3	4	5	
Id. per infecció puerperal. . .	0	0	2 (piohemia)	0	1	2	2	una procedent de l'any ante- rior morta al 2 de Janer
Id. per eclampsia.	—	—	—	—	—	1	1	
Id. per cardiopo- tia	—	—	—	—	—	1	—	
Id. per embolia cerebral . . .	—	—	—	—	1	—	—	
Id. per tubercu- losi.	1	—	—	1	1	—	—	
Id. per ruptura uterina	—	—	—	1 ingressada amb ruptura	—	—	1	pelvis estreta
Id. per shoc. . .	—	—	—	—	—	—	1	
Tant per cent de la mortalitat global.	0'369	0	0'70	0'66	0'88	1'20	1'30	
Tant per cent per infecció.	0	0	0'70	0	0'294	0'60	0'52	

mortalitat per infecció obstètrica durant els set últims anys en la Maternitat d'aquesta ciutat.

De l'estudi del quadre precedent resulta que dels 2195 parts assistits, han mort per infecció puerperal 7 dones durant els set anys últims esmentats.

La mortalitat per infecció durant aquest període de temps, fou de 0'31 % lleugerament més alta que'l promig de 0'25 a 30 % que dóna el conjunt de serveis hospitalaris obstètrics de París segons Jeannin.

Mes si sòls tenim en compte els tres últims anys, és forçós admetre que'l promig resulta força més alt; sòls la Maternitat de Bucarest dóna xifres semblants i més altes.

L'explicació d'aquest fet i d'altres consemblants no resulten gens difícil, si es té en compte entre altres dades, que fins fa mesos no contava la Maternitat amb servei apropiat per obtenir i conservar esteril l'aigua; tot havia de fiarse a l'ebullició confiada a personal no sempre suficientment apte en qüestions d'aspepsia i desinfecció.

L'anterior quadre sòls té per objecte refermar lo qu'acabém de dir.

MORBILITAT PUERPERAL

La mida o criteri adoptat, varia segons els diversos autors, això no deixa d'ésser origen de confusió per a l'exacta justipreciació dels fets. Convindria, doncs, establir un acord i formar les estadístiques baix un mateix patró.

Ahlfeld, abans, considerava com normal tot puerperi en el que fins al seté dia la maxima temperatura no passava de 38° i més recentment considerava patològica tota partera que dintre'ls 10 primers dies passava de 38°.

Fehling, a Stutgard, considerava morbós tot cas que al menys una vegada arribava a 38'1°.

Tauffer, al igual que Fehling, sòls inclueix els cassos quina temperatura aixellar arriba a 38'1° en el sobrepert.

En cambi, Varnier, sòls considerava infectada la partera qual temperatura pujava entre 38 i 39° durant els 3 ó 4 primers dies, criteri que'm sembla inadmissible per lo excessivament benèvol.

Fabre, inclueix en el grop de les infectades, totes les parte-

res que durant qualsevol moment de llur puerperi han tingut tres vegades, encar que no sien seguides 38'1 de temperatura aixellar i una sola vegada 38'5 de temperatura rectal; aquest criteri em sembla ja més precís, encar que mereixedor d'identífica censura.

Recasens, amb un criteri semblant, considera patològic tot puerperi que durant sa evolució presenta temperatures que arribin a 38 i en els que'l nombre de pulsacions passi de 80 per minut; la freqüència de puerperis no fisiològics, malgrat la més curosa assistència assèptica l'evalúa en un 12 %.

Al meu entendre convindria adoptar un criteri més rigorista i comptar com anormal tot puerperi en qual evolució notessi'm temperatures superiors a 37'5, és ben cert qu'independentment de tota afecció d'origen genital clarament apreciable amb més o menys freqüència una o dues vegades durant els 5 primers dies es troben unes dècimes de temperatura sobre 37° emprò la major part de vegades les crec anunci i expressió de reabsorcions poc sèptiques en la zona genital o amb relació a loquits fètds qu'entenc no devém considerar mai com loquits fisiològics.

Podria, per a la més exacta clasificació dels fets, acceptar-se:

1.^{er} Una morbiditat relativa, comprenent-hi tots aquells cassos qual temperatura aixellar ha sigut una o més vegades de 37'5 arribant a 38° com a màxim i el pols ha marxat generalment amb harmonía o sense marcada desproporció; i

2.^{ón} Una morbiditat propiament dita, abarçant tots aquells cassos qual temperatura aixellar ha sigut una o més voltes de 38'1° o més.

En el primer grop podríem establir 3 sub-grops:

a) Parteres que sòls el primer día han arribat de 37'5 a 38° com màxima temperatura aixellar.

b) Parteres en idèntiques condicions, mes en día que no fós el primer.

c) Parteres que més d'un día han estat entre 37'5 a 38° inclusius.

Aplicant igual norma al segón grop, tindríem:

a) Parteres que sòls el primer día han passat de 38°.

b) Parteres en idèntiques condicions, mes en día que no fós el primer.

c) Parteres que més d'un día han tingut més de 38°; en aquest últim sub-grop, podríem dir, quedarien incloses tots o quasi tots els cassos d'infecció obstètrica greus.

Una volta conegudes aquestes dades, podríem, segons sincer criteri, dir quin nombre d'elles regoneixen per origen una afecció intercorrent (pulmonia, grippe, amigdaliti, etc.); quins altres tenen per porta d'entrada la zona genital o sia infeccions puerperals propiament tals, i quins altres depenen d'infeccions dels pits o d'estercoremia o resulten duptoses en la seua interpretació.

No essent-me possible portar fins aquests precisos termes la classificació de fets en sa quasi totalitat no viscuts per mí (sòls seria possible fer-ho amb veritable coneixement de causa respecte al 2.^{on} mig any pròxim passat), em redueixo a catalogar segons les normes abans dades, els puerperis dels anys 1914, 1915 y 1916, cumplint aquí amb agrado mon deure, donant a la senhora Labusta, llevadora en cap de la Maternitat, moltes expresives mercés pel seu concurs mai regateijat.

Respecte als anys 1911, 1912 i 1913, sòls he tingut en compte dos grops: 1.^{er}, les parteres que una o més voltes han tingut de 37'5 a 38°; i 2.^{on}, les qu'han passat de 38° una i més vegades durant el puerperi.

MATERNITAT DE BARCELONA

Anys	1911	%	1912	%	1913	%	1914	%	1915	%	1916	%
<i>Morbiditat (parts)</i>	280		284		303		340		333		394	
Parteres que han tingut 37'5 a 38.° durant el puerperi	43	15'3	47	16'5	33	10'8	37	10'8	45	13'5	92	23'9
Parteres que han tingut més de 38.° una o més voltes durant el puerperi	65	23'5	57	20	32	10'5	40	11'7	24	7'2	69	17'9
Morbiditat global		38'5		36'6		21'4		25'5		20'7		41'9

MATERNITAT DE BARCELONA

Anys	1914	1915	1916
1. ^{er} <i>Morbiditat relativa</i>	10'8 %	13'5 %	23'9 %
a) de 37'5 a 38 sòls el primer dia	8	15	30
b) de 37'5 a 38 sòls un dia que no fou el primer	18	10	34
c) de 37'5 a 38 més d'un dia	11	20	28
TOTAL	37	45	92

MATERNITAT DE BARCELONA

Anys	1914	1915	1916
2. ⁶ⁿ <i>Morbiditat propiament dita.</i>	11'7 ‰	7'2 ‰	17'9 ‰
a) per sobre 38 sòls el primer dia	2	0	2
b) per sobre 38 sòls un dia que no fou el primer. . .	13	10	29
c) per sobre 38 més d'una ve- gada.	25	14	38
TOTAL.	40	24	69

Del quadre precedent resulta un notable augment en la morbiditat de l'últim any respecte als anterior. Tal proporció era acceptable uns quants anys enrera, i la corrent en Clínicas i Maternitats ben montades, mes avui no pot admetre's.

Els quadres següents servirán com a comprovants de lo qu'acabém de dir.

Anys.	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Morbiditat segons Ahlfeld										
feld	43·2 %	36·7	33·9	26·1	31·3	27·6	29·8	49·3	45·5	35·8
neluida tota puérpera que arriba per sobre 38° durant els primers 10 dies.										
Idem segons Fehling										
De 1877 a l'any 1881 amb 1975 parts troba un 38·5 % de morbiditat.										
Amb idéntica mesura										
A Stutgard										
De 1882	»	1886	»	2040	»	»	29·1 %	»		
Idem id. a Halle										
De 1894 a 1896 assoleix un 11·1 % al 1894; un 18·2 al 1895 i 11·2 al 1896 de morbiditat.										
Idem segons Bischoff.										
De 1868 a l'any 1886 amb 4612 parts troba un 34·95 % de morbiditat.										
Amb igual criteri a Basilea										
Fehling a Basilea										
Durant 7 anys (amb oscil·lacions del 15·9 al 27·5 %) 19·7 %										
Amb igual mesura										
Winckel a Monac										
24·8 %	23·8	15·5	11·2	26·3	21·5	15·6	(Morbiditat mitja d'aquests 7 anys seria igual a 19·8 %)			
Considerant morbós tot puerperi amb més de 38·3°										

Noti's que les dades del present quadre fan referencia *solza-*
ment a la morbiditat per *infecció puerperal* les de les Clíniques
Tarnier i Bodelocque.

QUALQUES DADES REFERENTES A PATOLOGIA
I TERAPÈUTICA OBSTÈTRICA

Anys	1912	1913	1914	1915	1916
Albuminúriques	13	—	25	27	22
Eclàmpsiques	1	—	3	3	6
Placenta previa	—	—	2	3	3
Hemorragies	4	—	19	18	13
Aplicacions de forceps . . .	7	—	12	16	8
Basiotripsia.	—	—	—	1	—
Versió per maniobres internes.	—	—	—	1	2
Sinfisiotomies.	—	—	—	—	—
Cessaries.	1	—	1	—	1
Perineorrafies.	16	—	17	22	18
Infeccions d'origen mamari. .	14	—	27	31	29
Abscessos de la mamella . . .	11	—	14	16	6

Respecte al grup *hemorragies* no és possible precisar si's tracta d'hemorragies abans, durant o després del deslliurament, puig freqüentment no ho precisa la fulla clínica.

Tampoc respecte a *forceps* podem dir si l'aplicació fou alta o baixa, directa u obliqua, etz.

Durant el present any en les dades de parteres al meu càrrec, entre unes 200, sòls he tingut un abscess de la mamella i 6 linfoangitis ràpidament resoltes; per a obtenir tan notable millora respecte als anys anteriors, ha sigut suficient obligar a tota partera a que's rentés les mans amb alcofoll abans de donar el pit, a més de dues vegades per dia després dels repassos amb aigua i savó (cadascuna d'elles té al capsal del llit una petita toballola) i a predicar-les una i altra volta la necessitat d'una curiosa netedat en les mans i morugóns, malgrat això encara alguna es posa saliva als pits.

Convençut de que moltes vegades les clivelles i escoriacions dels pits eren infectades per gèrmens procedents dels genitals transportats pels dits de les dones al arreglar-se les teles o glases i cotó col·locats a la vulva, he disposat que porti cadascuna d'elles un cinturó de tela al que queda fixada la cura vulvar, cambiades les vegades que convingui per les comares encarregades del servei.